

УДК 69:338.26

Рязанов А.С., Оліферук С.Л., к.е.н. Крикун К.В.,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДВИЩЕННЯМ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ У БУДІВНИЦТВІ

Розглядаються основні складові напрями управління, вдосконалення планування, контролю, які характеризують показники ефективності використання трудових ресурсів.

Трудові ресурси виробництва – це особливий вид виробничих ресурсів, який забезпечує економне і раціональне використання усіх інших видів виробничих ресурсів, зокрема фінансових, енергетичних, матеріальних і трудових тощо. Разом з тим, трудові ресурси це сукупність чисельності основних категорій працюючого персоналу, необхідного для здійснення повної виробничо-господарської діяльності будівельної фірми. До чисельності категорій працюючого персоналу можна віднести:

- категорію чисельності робітників за всіма професіями і кваліфікаціями;
- категорію чисельності лінійних інженерно-технічних працівників (виконроби, майстри, технологи, менеджери);
- категорію адміністративно-управлінського персоналу (керівники, головні спеціалісти, загальні служби і відділи).

Вдосконалення пропонується здійснювати за основними складовими напрямками управління, зокрема:

- вдосконалення планування підвищення ефективності використання трудових ресурсів;
- вдосконалення контролю за економним і раціональним використанням трудових ресурсів.

До вдосконалення планування пропонується віднести:

- вдосконалення змінного планування виробітки в натуральних і вартісних показниках;
- вдосконалення калькулювання витрат виробничих ресурсів на одиницю обсягу кожного виду будівельно-монтажних робіт, у тому числі трудових ресурсів;
- вдосконалення планування характеризуючих показників ефективності використання працюючого персоналу, зокрема кількісних і якісних трудовідачі і трудоєфективності;
- вдосконалення бізнес-планування інноваційних трудоєфективних заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання трудових ресурсів,

зокрема розробка збалансованих таблиць, необхідних ресурсозберігаючих інноваційних заходів і джерел їх покриття.

До вдосконалення контролю за ефективним використанням трудових ресурсів пропонується віднести:

- забезпечення змінного техніко-економічного аналізу виконання показників трудовіддачі і трудоєфективності;
- порівняння показників змінних калькуляційних витрат трудових ресурсів з доходами;
- забезпечення гнучкого і циклічного змінного регулювання планових доходів і витрат;
- контроль виконання графіків бізнес-планування інноваційних трудоєфективних заходів;
- забезпечення своєчасної деталізованої інформації стану виконання характеризуючих показників тощо.

Ефективність використання трудових ресурсів можна відобразити двома групами характеризуючих показників, зокрема кількісними та якісними. До кількісних можна віднести наступні:

- чисельність робітників за всіма професіями і кваліфікаціями (розрядами);
- структура чисельності робітників за професіями і кваліфікаціями;
- чисельність лінійних інженерно-технічних працівників (ЛІТП), відповідно до кількості дільниць, об'єктів, змінності роботи з урахуванням посадового і функціонального навантаження;
- чисельність адміністративно-управлінського персоналу (АУП) з урахуванням внутрішніх потреб, вимог ринкової ситуації та забезпечення конкурентоздатності виробництва і продукції;
- загальна чисельність працюючого персоналу для забезпечення виконання договірних зобов'язань і конкурентоздатності виробництва і продукції тощо.

Якісні показники відображають якісну сторону використання виробничих трудових ресурсів до яких можна віднести:

- підвищення продуктивності праці одного робітника в натуральних показниках забезпечує вивільнення частини робітників і збільшення таким чином обсягів виконання будівельно-монтажних робіт;
- підвищення виробітку одного робітника в грошових одиницях виміру, що забезпечує виконання додаткових обсягів товарної продукції наявною чисельністю робітників;
- підвищення виробітку одного працюючого в грошових одиницях виміру забезпечує виконання договірних обсягів товарної продукції і конкурентоздатне положення на будівельному ринку;

- зниження трудомісткості виробництва одиниці об'єму конкретних будівельно-монтажних робіт, що забезпечує вивільнення чисельності робітників і зменшення норм часу та норм затрат праці.

Наглядно процес вдосконалення вирішення проблеми можна розглянути за наступною схемою (рис. 1). Планування і впровадження відповідних інноваційних заходів потребує значних витрат виробничих ресурсів, але економічна ефективність і окупність цих витрат досягає найвищого рівня ринкової рентабельності і складає не менше 50%, тобто капітальні і некапітальні витрати на вдосконалення вирішення даної проблеми завжди є високоефективними і актуальними.

Рис. 1. Схема послідовності процесу вдосконалення управління підвищення ефективності трудових ресурсів

Список літератури:

1. Практика формування взаємовідносин у будівництві в умовах однорівневої системи ціноутворення. Збірник офіційних нормативних документів / Укладачі А.В. Беркута, П.І. Губень, В.Г. Іванькіна, Т.О. Шарапова. К.: «Інпроект», 2002 – 320 с.
2. К.В. Крикун. Техніко-економічний аналіз у будівництві. Навчальний посібник К.:КНУБА 2005 р. – 128с.

Анотація

В статтю розглядаються основні складові напрямки управління, удосконалення планування контролю, характеризуючі показники ефективності використання трудових ресурсів.

Annotation

This article discusses the main components of the direction of the management, the improvement of planning, control, describing the indicators of the efficiency of use of labor resources.